

Pismo predsednika Tita kongresu za zaščito otrok

Dragi tovariši in tovaršice, delegati!

Ker mi ni mogoče odzvati se vabilu, naj prisostvujem vašemu kongresu, ki je posvečen tako pomembnemu vprašanju za našo družbeno skupnost, kakor je vzgajanje in izobraževanje mladega naraščaja, sporočam po tej poti svoje prisrčne pozdrave organizatorjem in vsem delegatom na kongresu, po njih pa tudi vsem prosvetnim delavcem in vsem državljanom naše države, ki delajo v različnih družbenih organizacijah in organih družbenega upravljanja za reševanje problemov vzgajanja in izobraževanja mladih generacij.

Obenem izkoristim priložnost, da nekaj povem v zvezi s tako pomembnim in pomembnim vprašanjem, o katerih boste razpravljali na vašem kongresu.

V procesu materialne in družbene preobrazbe naše države ima vzgajanje in izobraževanje mlade generacije vedno prvovrstni družbeni pomen. Kljub nekaterim zelo lepim uspehom, ki so bili v našem pomembnem razvoju doseženi na področju vzgajanja in izobraževanja mladega naraščaja, ni bilo naše šolstvo še popolnoma prilagojeno izpremembam, nastalim v naši državi. V tem oziru so pred nami še zelo pomembne naloge. Dejansko je družbeni

razvoj sam pokrenil v tej dobi družbene in politične činitelje, da posvete večjo pozornost problemu vzgajanja in izobraževanja. To je pripomoglo, da se z delom za reformo šolstva začne izpopolnjevanje novega šolskega sistema, ki bo tudi po svojih vzgojno-izobraževalnih ciljih in notranjih odnošjih ter delovnih metodah zares pomembno ustanovo socialistične družbe.

Izpopolnjevanje te velike naloge je odvisno predvsem od družine in prosvetnih delavcev, od družbenih sil, ki na kakršenkoli način sodelujejo pri reševanju problemov vzgajanja in izobraževanja, prav tako pa tudi od možnosti in načina reševanja materialnih problemov v šolah, med katerimi je vprašanje šolskega prostora najbolj pereče.

Glede na družino mora biti naša politika še nadalje predvsem usmerjena na to, da se družina čim bolj usposobi za reševanje vseh vprašanj, ki se tičejo napredka in vzgajanja otrok, zaradi česar morajo komune in družbene organizacije, predvsem mladinske, ki se bavijo z vzgajanjem in zaščito otrok ter mladine, dati družini čedalje večjo pomoč.

Pri izpopolnjevanju nove šole imajo prosvetni delavci kot neposredni organizatorji in vodi-

telji učno-vzgojnega procesa vsekakor najpomembnejšo in najodgovornejšo vlogo. Zato se pomembno prizadevati in dosegli pomembne rezultate, ko so delali pogosto v težkih okoliščinah. Kakovost naše šole bo odvisna tudi v prihodnje, seveda pod pogojem, da bo družbena skupnost zagotovila neobhodna materialna sredstva, predvsem od tega, koliko bodo učitelji ideološko in strokovno izobraženi ter pedagoško metodsko sposobni in koliko prej bodo opustili zastarela pojmovanja o šolski izobrazbi otrok in mladine. To pomeni, da se mora v prihodnje posvetiti posebna pozornost šolam, v katerih se pripravljajo učni kader in da se mora skrbeti tudi za ostalo izpopolnjevanje učiteljev med njihovo prakso.

Bistvo šolske reforme je v tem, da se v naši državi organizira naprednejši enotni šolski sistem, ki bo lahko po svojem celotnem vzgojno-izobraževalnem delovanju omogočil mladi generaciji zavesten umski in fizični razvoj. Da bi dosegli ta cilj, se mora v prihodnje posvetiti še večja pozornost delovnemu in družbenemu vzgajanju, kakor tudi napredku fizično zdrave generacije z raznimi koristnimi športi, predvsem pa z množično fizično kulturo. Mlado generacijo je treba vzgajati in

usposobiti, da bo s svojim delom pripomogla k nadaljnemu razvoju proizvodnih sil, povečanju materialne blaginje in splošno-kulturnemu razvoju naše socialistične skupnosti. Mlado generacijo je treba vzgajati v duhu bratstva in enotnosti ter enakopravnosti narodov Jugoslavije, v duhu zvestobe svoji socialistični domovini, njeni svobodi in neodvisnosti, v duhu humanizma in vsestranskega enakopravnega sodelovanja in vzajemnega podpiranja med narodi.

Ako hočemo, da bo socializem čimprej zmagal tudi na vasi, je potrebno okrepiti vzgojno delo za našo kmečko mladino, da bi se oprostila drobnolastniških pojmovanj in postala nesitljiva socialističnega načina dela v kmetijstvu. Gibanje mladih združnikov, ki se čedalje bolj širi in dosega čedalje večje sferne, ima lahko v tem oziru zelo pomembno vlogo.

Hotel bi ob tej priložnosti povedati še nekoliko besed tudi o najresnejšem materialnem problemu v zvezi z vzgajanjem in izobraževanjem, ki je pomaničkanje šolskega prostora v mestih in industrijskih središčih. — V perspektivnem planu smo dolžni, čim prej zagotoviti sredstva v tolikšnem znesku, da vsaj odstranimo tretjo in četrto izmenjo iz naših šol. To je napor, ki ga moramo napraviti, ako hočemo.

da bo vzgojno-izobraževalno delo napredovalo. Prvi podatki o izpolnjevanju plana pa kažejo, da se šolski prostor ne gradi v predvidenem obsegu. To ima lahko glede na čedalje večji dotok otrok v šole za posledico, da se sedanji položaj glede šolskega prostora ne bo prav nič popravil. Tega ne smemo dopustiti. Zato morajo komune napeti vse sile, da se s planom predvidena izgradnja šolskega prostora uredi.

Tudi družbene organizacije imajo lahko zelo pomembno vlogo v izboljševanju materialne podlage za vzgajanje in izobraževanje. To najbolj kažejo že mnogostevilni primeri tistih družbenih organizacij, ki so zelo učinkovito pomagale šolam in šolskim odborom pri odpranju in opremljanju delavnic, klubov, sekcij in krožkov mladih tehnikov, pri urejanju fizikalnih terenov in nabavljanju učil, kakor tudi pri organiziranju raz-

nih pregledov tehniških in drugih delavosti. Mislim, da ni treba posebej poudariti, kako velikega pomena je lahko vse to za napredek dela pri vzgajanju.

Ko omenjam samo nekatere izmed problemov, o katerih boste razpravljali na kongresu, izkoristim priložnost, da izrazim upanje, da bo dal ta kongres pomemben prispevek v prizadevanjih zadnjega časa za izboljšanje vzgajanja in izobraževanja otrok in mladine v naši državi.

Stiki med hrvatskimi in slovenskimi prosvetnimi delavci Gornjega Obsotelja

Slovensko in hrvaško prebivalstvo ob zgornjem toku reke Sotle že dolga leta išče medsebojne gospodarske in kulturne sile. Ta težnja je že toliko stara, kolikor časa žive Slovenci in Hrvati v teh krajih. Samo v teku stoletij naše zgodovine so se pojavljali razni domači in tuji gospodarji ter oblastniki, ki jim ni bila po godu ta težnja obsovelskega človeka. V svojem interesu so si delili med seboj zemljo slovenskega in hrvaškega kmeta ter hujskali enega proti drugemu. Tako se vrste skozi ves čas, ko se bližujejo ljudske množice z obeh bregov Sotle in moment, ko se raznim domačim in tujim izkoriščevalcem posreči, da razrahljajo bratske vezi. V tej dolgi dobi pa se je uveljavilo in zakoreninilo med prebivalci medsebojno trenje v zvezi z njim — nacionalni šovinizem.

S to žalostno preteklostjo, ki je dosegla svoj vrh v klanju za časa okupacije, je vedno obratnala naša ljudska revolucija. Navzlic vsem naporom okupatorjev ter njihovih podlih slug je v borbi rastle nova armada, se krepilo bratstvo in enotnost in se razgorela resnična ljubezen med jugoslovanskimi narodi. Zmagali sta pravica in resnica nad krivico in lažjo. Med okupacijo je bila napeljana ob Sotli bodoča žica in zakopane so bile mine, kakaj sovražnik ljudstva so se neizmerno bali, da bi se prebivalci z ene in druge strani Sotle združili in skupni borbi proti njim, proti izkoriščanju.

Novem jugoslovanskem patriotizmu.

Med pripravami za ustanovitve navedene šole pa so se pojavile tudi težnje po najtesnejšem sodelovanju med hrvatskimi in slovenskimi prosvetnimi delavci. Prvi razgovori o tem so bili ob priliki seje Sveta za šolstvo NOO Pregrada. Nato se je udeležil sestanka Društva učiteljev in profesorjev v Pregradi zastopnik DUP Rogaska Slatina tov. Milan Creplšek, njegov predsednik. Ta obisk je vrnila delegacija DUP Pregrada pod vodstvom tov. Milana Cilke. Končno pa je prišlo v soboto do skupnega zborovanja slovenskih in hrvaških prosvetnih delavcev v Rogški Slatini, grada tov. Pero Koprivnjak in referat za šolstvo ObLO Rogaska Slatina tov. Rudolf Dobovišek. Na popolno razumevanje so naleteli organizatorji iz zamislili tudi na višjih forumih naše ljudske oblasti. Tov. Boris Kraigher je ob svojem obisku navdušeno pozdravil to zamisel in bodril organizatorje k nadaljnjemu delu. Velik pokrovitelj in prijatelj skupne šole, kjer naj bi se vzgajali skupaj slovenski in hrvaški otroci, je tov. Riko Jerman, predsednik OLO Celje. Pri samem organizacijskem delu pa sta nudila pomoč tov. Vojo Simič, načelnik tajništva za šolstvo, prosveto in kulturo OLO Celje, in tov. Mirko Koželj, okrajni prosvetni inšpektor. Pomoč so nudili predstavniki ljudske oblasti iz Krapine in iz Zagreba. Omenjam podpredsednika NOK Krapine tov. Vinka Brleka, načelnika tajništva za šolstvo, prosveto in kulturo NOK Krapine tov. Djuro Bjele in sekretarja CK ZKH in ljudskega zveznega poslanca tov. Stjepana Jurekovića.

Do končnega obračuna z dediščino preteklosti pa je prišlo v tem predelu Obsotelja letos, 19. junija 1958 so se sestali predstavniki ObLO Rogaska Slatina in NOO Pregrada, v Rogatcu pod vodstvom obeh predstavnikov tov. Ivana Dupliška in tov. Lojzeta Krivca. Na tem sestanku so obravnavali skupne gospodarske in kulturne probleme obeh občin. Zedinili so se, da je treba pripraviti za Rogatec urbanistični načrt, ker postaja ta kraj gospodarski center tako za slovensko kakor tudi za hrvaško okolico. Torej ni vseeno, kako se bo v tem kraju v bodoče gradilo. Tudi vprašanje vodovoda so obravnavali in planirali dve varianti za rešitev tega problema; prva bi bila, da se na Donjački gori zgradi vodni rezervoarji in od tam vodovod do Rogatca, druga varianta pa predvideva podaljšanje vodovoda iz Rogške Slatine do Rogatca. Nadalje so ugotovili na tem sestanku, da je vprašanje regulacije Sotle, zgraditev cest, mostov skupen problem, ki živo zanima prebivalstvo desnega in levega dela Sotle. Zelo važen je bil sklep, da se naj za Rogatec ustanovi samostojna in skupna stanovanjska skupnost, ki naj v koordinaciji z obema ObLO rešuje stanovanjski problem Rogatca in Straže, ki že sedaj raste v enotno naselje.

Zelo važen sklep te seje, ki je danes že realiziran, pa je ustanovitev centralne slovensko-hrvaške osnovne šole v Rogatcu. Z uvedbo šolske reforme se je pojavila potreba po ustanovitvi popolne osemletke v Rogški Slatini in popolne osemletke na drugi strani Sotle. V Rogatcu imamo samo staro šolo, medtem ko na hrvaški strani ni nobene primerne stavbe in bi bilo potrebno zgraditi novo šolsko stavbo. Pri reševanju tega problema so vodile organizatorje v glavnem sledeče misli:

Med pripravami za ustanovitve navedene šole pa so se pojavile tudi težnje po najtesnejšem sodelovanju med hrvatskimi in slovenskimi prosvetnimi delavci. Prvi razgovori o tem so bili ob priliki seje Sveta za šolstvo NOO Pregrada. Nato se je udeležil sestanka Društva učiteljev in profesorjev v Pregradi zastopnik DUP Rogaska Slatina tov. Milan Creplšek, njegov predsednik. Ta obisk je vrnila delegacija DUP Pregrada pod vodstvom tov. Milana Cilke. Končno pa je prišlo v soboto do skupnega zborovanja slovenskih in hrvaških prosvetnih delavcev v Rogški Slatini, grada tov. Pero Koprivnjak in referat za šolstvo ObLO Rogaska Slatina tov. Rudolf Dobovišek. Na popolno razumevanje so naleteli organizatorji iz zamislili tudi na višjih forumih naše ljudske oblasti. Tov. Boris Kraigher je ob svojem obisku navdušeno pozdravil to zamisel in bodril organizatorje k nadaljnjemu delu. Velik pokrovitelj in prijatelj skupne šole, kjer naj bi se vzgajali skupaj slovenski in hrvaški otroci, je tov. Riko Jerman, predsednik OLO Celje. Pri samem organizacijskem delu pa sta nudila pomoč tov. Vojo Simič, načelnik tajništva za šolstvo, prosveto in kulturo OLO Celje, in tov. Mirko Koželj, okrajni prosvetni inšpektor. Pomoč so nudili predstavniki ljudske oblasti iz Krapine in iz Zagreba. Omenjam podpredsednika NOK Krapine tov. Vinka Brleka, načelnika tajništva za šolstvo, prosveto in kulturo NOK Krapine tov. Djuro Bjele in sekretarja CK ZKH in ljudskega zveznega poslanca tov. Stjepana Jurekovića.

Zaključki rednega letnega občnega zbora Zveze pedagoških društev LRS z dne 4. oktobra 1958

Na temelju obeh referatov, koreferatov, diskusije in poročil o društvenem delu sprejema občni zbor naslednje zaključke:

1. Občni zbor ugotavlja, da je kljub pomanjkljivosti in kljub dejstvu, da socialistična pedagogika ne zmore odgovoriti na vsa vzgojna vprašanja, ki jih postavlja na dnevni red naša družba, njen povojni razvoj v bistvu pozitiven. Glavna pridobitev tega razvoja je v tem, da idealistična in podobna stališča, ki so ohranjala buržoazno družbo in očitno nasprotovale našim družbenim potrebam, vsaj v načelnih pedagoških vprašanjih danes pri nas niso več mogoča, ne da bi bila od večine pedagogov spoznana in odklonjena kot zaostala.

5. Zveza pedagoških društev naj razvija nadaljnje strokovno izobraževanje svojih članov in prispeva k izobraževanju naše šolske prakse tudi še s sklicevanjem posvetovanju o raznih didaktičnih vprašanjih, zlasti o problematiki prehoda med razrednim in predmetnim poukom ter o frontalnem, skupinskem in individualnem pouku. Zaradi vključevanja usposobljenosti novega učnega kadra za obvezno šolo z zahtevami šolske reforme naj organizira posvetovanje o pedagoški akademiji.

6. S pomočjo okrajnih pedagoških društev, Združenja učiteljev in profesorjev in ob analizah šolskih inšpektorjev naj Zveza pedagoških društev zbira gradivo o poteku reformnega gibanja v šolstvu, da bi spoznali stvarno stanje in imeli tako jasnejše izhodišče za nadaljnji pot.

7. Zveza pedagoških društev naj uresniči dve že prej prevzeti nalogi: oskrbi naj izdajo učbenika občne pedagogike za učiteljska in priročnikov za osnovnošolske učitelje.

8. Izvršni odbor naj predlaga svetu za šolstvo LRS, da bi imela v bodočem sestavu sveta Zveza pedagoških društev svojega predstavnika, ki bi opozarjal svet na probleme, kakor jih ugotavljajo pedagoška društva, na drugi strani pa bi prinašal s sveta vprašanja, ki naj bi jih pedagoška društva proučevala.

9. Izvršni odbor naj ob desetletnici našega prvega pedagoškega kongresa na Bledu izvede pripravljala dela za II. kongres slovenskih pedagoških delavcev 1960. leta.

10. Zavedajoč se svoje soodgovornosti za izboljšanje pedagoške teorije in vzgojne prakse ne le v Sloveniji, temveč tudi v Jugoslaviji, naj izvršni odbor Zveze pedagoških društev LRS svetuje Savezu pedagoških društev FLRJ naslednje ukrepe:

2. Občni zbor sodi, da se more naša pedagogika najbolj razvijati ob reševanju perečih vzgojnih vprašanj, na katera pa ne bo mogla odgovorjati na ustrejni znanstveni ravni brez temeljnega raziskovanja načelnih pedagoških problemov, kamor spada zaradi navezovanja na našo progresivno pedagoško dediščino in zaradi osvoboditve od preživelih pedagoških nazorov tudi proučevanje dosedanjega razvoja našega šolstva in naše pedagogike.

3. Zaradi nadaljnjega napredka naše pedagogike in za množično uveljavljanje reformnih konceptov v našem šolstvu je predvsem potrebno izboljševati subjektivne in objektivne pogoje za načrtno empirično pedagoško raziskovalno delo, ne da bi ob tem zanemarjali še druge vire, ki so omogočali naši pedagogiki doseči njeno dosedanjo razvojno stopnjo. Prizadevanje v tej smeri naj bo osrednja naloga Zveze pedagoških društev, s katero bo zmanjševala neskladnost med pomembnostjo in metodološko zahtevnostjo vprašanj, ki jih naša družba danes pedagoški zastavlja, ter med njenimi možnostmi za odgovarjanje na ta vprašanja. V zvezi s tem naj izvršni odbor:

a) spodbuja okrajne in republiške prosvetne forume, da bi s štipendiranjem oziroma s plačanimi študijskimi dopusti omogočali študij mlajšim in sposobnim učiteljem (absolventom učiteljskih, višje pedagoške šole), ki imajo smisel in veselje za raziskovalno delo, na pedagoški in psihološki skupini filozofske fakultete;

b) opozarja na ustrezno nameščanje omenjenih učiteljev po fakultetni diplomji ter na tak odnos lokalnih faktorjev do njih, da jim bo raziskovalno delo zares omogočeno;

c) organizira posvetovanje o empiričnih metodah pedagoškega raziskovanja na stopnji obvezne šole.

4. Zveza pedagoških društev se zaveda, da je kritika nepogrešljiv činitelj v razvoju pedagoške znanosti in jo bo zato gojila in sprejemala, kolikor bo ta kritika izhajala iz odgovornega upoštevanja dejanskega stanja te vede in pogojev njenega napredka ter kolikor bo podpirala nove poglede na pedagoško delo, ugotavljala njegove slabosti in podčrtavala važne dosežke. Zveza pedagoških društev pa odklanja kritiko, ki razsoja o kakovosti pedagoškega dela na neprincipialnih osnovah, ki prenaša osebna neskladja v red strokovnih meril, s čimer zavaja javno mnenje v napačne predstave o stanju sodobne pedagoške kritike zavesti in o dosežkih naše pedagoške vede.

a) organizacijo posvetovanja pedagogov Jugoslavije ne na vnaprej določeno temo, pač pa tako, da bo izhajala tematika posvetovanja iz raziskovalnega dela pedagogov — z edino omejitvijo, naj redakcijska komisija izbira izmed prijav predvsem tiste probleme, ki na znanstveni ravni odgovarjajo na vprašanja, kakršna postavlja na dnevni red izvajanje šolske reforme;

b) sestavo delovnega kolektiva za proučevanje in publiciranje zgodovine šolstva in pedagogike narodov Jugoslavije;

c) prevajanje metodološke literature, ki je namenjena učiteljem in jih praktično uvaja v tehnično empiričnega pedagoškega raziskovalnega dela, da bi s tem olajšali učitelstvu njegovo udeležbo pri pedagoškem raziskovanju na terenu;

č) tako urejanje Savremene šole, ki bo predstavnikom pedagoških društev omogočalo učinkovitejše vplivanje na redakcijsko politiko te naše edine jugoslovanske pedagoške revije.

(Opomba: Predsedstvo Saveza pedagoških društev FLRJ je na svoji seji 18. oktobra 1958 sprejelo vse štiri zgoraj navedene nasvete našega občnega zbora. Obvezalo se je tudi, da bo Savez s svojo subvencijo našemu republiškem društvu prispeval h kritju stroškov za II. kongres slovenskih pedagogov.)

Izvršni odbor Zveze pedagoških društev LRS

Zanimiva kooperacija

Dne 18. oktobra je bilo v Rogški Slatini zanimivo obsejno zborovanje dveh občinskih društev učiteljev in profesorjev, in sicer hrvaškega DUP iz Pregrade in domačega iz Rogške Slatine. Na tem skupnem zborovanju se je zbralo nad 150 učiteljev in profesorjev obeh področij, da v skupnem delu manifestirajo bratstvo in edinstvo naših narodov. Posebej moramo podčrtati dejstvo, da so se tega zborovanja udeležili skoraj polnoštevno območja in politični forumi, ki so s svoji prisotnostjo potrdili zanimanje za reformna prizadevanja nove šole.

devanjem skrbel, da je zborovanje potekalo v redu in da so se vsi gostje počutili kar najbolje.

Glavna tema na tem zborovanju je bilo predavanje tov. Ivana Leka — Glavna načela reformirane šole.

Znani pedagoški strokovnjak in eden izmed glavnih vodij reformnih prizadevanj na Hrvatskem je v predavanju osvetlil glavne elemente nove šole, ki jih je opredelil takole:

Tako so iz Zagreba prispeli tov. Ivan Leko, direktor Zavoda za proučevanje šolstva, direktor Pedagoškega centra tov. Milan Omčikus v družbi republiških inšpektorjev Nikole Coparde in Vlahu Grubišića. Okraj Krapino je zastopal podpredsednik OLO Vinka Brlek in okrajni sekretar ZK Stjepan Jurekovič, medtem ko so iz obč. Pregrada prispeli — razen nad 100 prosvetnih delavcev — še predstavniki ObLO Ivo Duplišk, sekretar ZK Branko Keur, tajnik občine in zastopnik SZDL.

1. pouk, 2. svobodno aktivnost, 3. dodatna področja, 4. javno in kulturno delovanje šole, 5. fizično-zdravstveno in socialno delo šole.

Takoj uvodoma je poudaril, da ostane v novi šoli še vedno primarno učenje, kajti brez tega ne more biti uspešne vzgoje. V ospredju vsega predavanja pa je bila podrobna osvetlitev svobodnih aktivnosti s posebnim oziranjem na ustanavljanje šolskih združenj, ki so ponekod v LRH pokazale že v začetku lepe poudaril, da prinašajo zaoruge v šolo novega duha, to je vzgojo praktične uporabe teoretsko pridobljenega znanja, medtem ko je dosedanji način privatnega gospodarstva to delal le inaktivno, ali včasih samo stihljivo. Učenci se v šolskih združenjih učijo razen raznih delovnih operacij tudi organizacije dela, poleg tega pa zavesti, da delajo vsi za enega, eden za vse. Tega pri dosedanjem učenju ni bilo, saj so se pri raznih oblikah učenja doslej učili učenci le za sebe.

Z naše strani so temu manifestativnemu zborovanju prisostvovali predstavniki sveta za prosveto OLO Celje Tine Orel, zastopnik okrajnega komiteta ZK tov. Vršnik, načelnik Tajništva za šolstvo tov. Vojo Simič, načelnik inspekcije Miro Lužnik, predsednik okrajnega DUP Jože Novak, od domačinov pa predstavniki ObLO tov. Krivice, direktor zdravilišča Lojze Libnik in drugi predstavniki lokalnih oblasti. Bilj so seveda priprone tudi vsi področni šolski inšpektorji.

5. fizično-zdravstveno in socialno delo šole.

Takoj uvodoma je poudaril, da ostane v novi šoli še vedno primarno učenje, kajti brez tega ne more biti uspešne vzgoje. V ospredju vsega predavanja pa je bila podrobna osvetlitev svobodnih aktivnosti s posebnim oziranjem na ustanavljanje šolskih združenj, ki so ponekod v LRH pokazale že v začetku lepe poudaril, da prinašajo zaoruge v šolo novega duha, to je vzgojo praktične uporabe teoretsko pridobljenega znanja, medtem ko je dosedanji način privatnega gospodarstva to delal le inaktivno, ali včasih samo stihljivo. Učenci se v šolskih združenjih učijo razen raznih delovnih operacij tudi organizacije dela, poleg tega pa zavesti, da delajo vsi za enega, eden za vse. Tega pri dosedanjem učenju ni bilo, saj so se pri raznih oblikah učenja doslej učili učenci le za sebe.

Predsednik domačega DUP tov. Creplšek je v velikim priz-

Na občnem zboru so bili izvoljeni v plenum Zveze pedagoških društev LRS:

Andoljšek Ivan, Bavdek Dušan, dr. Bergant Milica, Cvetko Vladimir, Copič Venčeslav, Dekleva Marica, dr. Gogala Stanek, Gostevnik Lojzka, Humek Draga, Kladnič Rajko, Kos Karel, Lužnik Miro, Marion Danica, Ostanek Franc, Pavčič Marjan, Plemeniti Ivan, dr. Schmidt Vlado, Smasek Lea, Strmčnik Franc, Silih Gustav, Polušič Janez, Valentič Miro, Vrtčnik Milan, Winkler Venčeslav, Zdešar Henrik, Zerjav Albert, dr. Zlebnik Leon.

Opomba uredništva.

Cepprav bo gradivo občnega zbora Zveze pedagoških društev LRS objavljeno v naslednji številki sodobne pedagogike, objavljamo na željo izvršnega odbora Zveze pedagoških društev zaključke občnega zbora tudi v Prosvetnem delavcu, da bi mogla okrajna pedagoška društva čimprej usmeriti svoje delo v skladu z njimi, zlasti pa pritiči z uresničevanjem zaključkov k št. 5, 6, 7 in 9.

Društvo za moderne tuje jezike ustanovljeno

Dne 11. maja t. l. ob 9. uri dopoldne je bil v dvorani I. gimnazije v Ljubljani ustanovni zbor Društva za moderne jezike.

Učevni red je obsegal: poročilo pripravljalnega odbora, volitve odbora, ustanovitev odsekov in razno.

Udeležba je bila zadovoljiva. Zastopnike so poslali okrajji Maribor, Celje, Kranj, Koper, Nova Gorica.

Po načelnem uvodu delovnega predsednika, republiškega inšpektorja JOZETA PREZ-LJA, ki je nakazal obširno problematiko, ki čaka udeležencev, razgledanih in strokovno ter pedagoško naprednih članov društva, je ustanovni zbor pregledal pravila novega društva in dal nekatere sugestije, po katerih bodo pravila izpopolnjena.

Zatem sta bili izvoljeni kandidatska in volivna komisija, ki sta izvedli volitve. Za odbornike so bili izvoljeni: prof. ADELA ŽGUR, prof. MARIJA KOVAČ, prof. ELIZABETA MARINCIC, prof. VLASTA PACHEINER, prof. MARIJA SAJE, prof. TATJANA SREBOT, prof. BOGO PREGELJ in prof. DUŠAN COP.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni prof. OLGA GRAHOR, prof. VLASTA TOMINŠEK, prof. VINKO KOPAC.

Razprava je pokazala uместnost ustanovitve naslednjih sekcij: 1. metodsko-šolske sekcije, 2. sekcije za učbenike, priročnike in tekste, 3. sekcije za avdio-vizualna sredstva. Za delo v sekcijah se je prijavi- lo več udeležencev.

Pri začetni točki dnevnega reda je zbor sklenil, da bodo zbirali članstvo v glavnem po zavodih. Vendar predvideva 9. člen društvenih pravil, da more postati redni član društva ne le učitelj ali profesor modernega tujega jezika, ampak tudi vsaka polnoletna oseba, ki ima državljanske pravice in se ukvarja s poukom ali učenjem tujih jezikov.

Letna članarina je po sklepu zbora 120 din.

Vse šole bodo v kratkem prejele okrožnice s podatki glede članstva učiteljev in profesorjev tujih jezikov in morebitne ustanovitve podružnic.

Vso društveno korespondenco je pošiljati na naslov: Društvo za moderne tuje jezike, Ljubljana, Zupančičeva 3, soba 80.

Šolske razstave na podeželju

Bolj kot zaključne akademije se na naših podeželskih šolah iz leta v leto izkazuje in kot zaključni akord uporabljajo šolske razstave. Saj je nastalo že kar zaviljivo tekmovanje, katera razstava v šolskem okolju bo boljša. Tudi naša prosvetna oblast poveča šolskim razstavam velike pozornosti, zanimanja, tudi priznanja. Šolska razstava je tudi nam učiteljem poleg velike skrbi in večdnevnega dela neko osebno in skupno priznanje in zadoščenje celoletnemu skritemu delu in prizadevanju.

Šolska razstava ni in ne more biti le gola in prazna razstava reklama, s katero bi se pobahali pred ljudmi: Pogledajte nas! Ne, šolska razstava je urejen, plastičen prikaz celoletnega truda in dela, ne le risanja in ročnega dela. Ob zaključku preteklega šolskega leta smo imeli priliko videti nekaj zelo uspešnih, bogatih, praktično in skoraj umetniško pripravljenih razstav. Morda so podeželske v skrbni pripravi in iznajdljivosti celo nekoliko prekašale mestne razstave. Vsaj nekatere. Dobra razstava ne more biti le risarjevo delo. Razstava povezuje v skupen tih nastop vse učitelje na šoli in vse učence-dijake. Vsebolj kot mi, ki smo na koncu šolskega leta še nekam utrujeni, so na šolsko razstavo ponosni naši otroci.

Šolska razstava je za naše podeželje dogodek prve vrste. Ob misli, da pečjo sedim kot dežurni in opazujem. Vso nedeljo prihajajo in odhajajo ljudje. Na roditeljske sestanke niso prihajali. Danes pa so le radovalni, kaj so naredili in pripravili njihovi otroci. Starejši kmetski očka: »No, pa sem mislil, da fant v šoli le čas zabija in hlače trga. Kdo bi si mislil, da se toliko nauče. Celo naše kmetsko delo se uče spoštovali. Nak, fantu bom dal zdaj več časa za učenje.« Milan je pripeljal svojo mamo. Ne more se načuditi. »Saj pravim, da ste to vse vi naredili, saj bi take lepe slike lahko prodajali. V stari šoli je bila ta reč čisto drugačna. Drugo leto boš moral biti še bolj priden.« Stara mamica iz podgorske vasi Potoče stoji ob misli, da ročna dela. Dolgo stoji in gleda. Morda sanja o svojih šolskih letih. Da takrat smo le kvakčali in pletli, danes pa... Ze petič je pripeljal Staša skupnico predšolskih otrok, ki stoji pred zakletim gradom lepe Trnjalčice, kakor nekoč pred sladkimi štanti. In Staša kaže in pripoveduje in raste v očeh svojih malih obubovalcev. Kako lepo bo v šoli, da bi se že skoraj tudi za nas odprla šolska vrata! Razstavo običeje ne le starši šoloobveznih otrok, tudi vaški zdravnik, občinski možje, milijničarji, prav vsi se zanimajo za delo naše mladine. Mladina pa pozablja v tistih dneh na čas in na jed. Drugo leto bo naša razstava še vse lepša. Mora biti, saj bomo praznovali stoletnico naše šole. Da, šolske razstave so za naše podeželje velikega vzgojnega pomena.

70 letnica zaslužnega učitelja in šahista

Lik slovenskega učitelja starejših generacij je izoblikovala trda borba z nemškimi gospodarji za pravice slovenskega ljudstva. Boj z velenemškimi težnjami za pomenevanje našega ozemlja je kovala klene značaje. Ni bilo lahko v tistih časih biti zaveden Slovenec, še težje pa je bilo, biti dober slovenski ljudski učitelj. Najtežji boj in najhujša germanizacija je bila na Koroškem.

In prav v Korotanu je tekla zibelka znanemu učitelju in šahistu, profesorju Jožetu Gra-

Šerju. 7. oktobra 1888 je zagledal luč v Klopinj ob Klopinskem jezeru. Oče in mati, stari koroški koreninji, sta bila trdna in zavedna Slovenca ter sta v tem duhu tudi vzgajala svoje otroke. Ze v najnežnejši dobi, ko se je učil prve slovenske besede in prvih korakov, mu je mati vlivala brezmejno ljubezen do malega slovenskega ljudstva ter do prelepe slovenske domovine.

V osnovno šolo je hodil v Velikovcu, srednjo šolo je končal v Celovcu. Pozneje je odšel na Dunaj, kjer se je posvetil študiju likovne umetnosti. Po šolanju je našel pot med mladino in je služboval v raznih krajih na Koroškem. Ker je bil ves čas zaveden Slovenec, je moral po plebiscitu zapustiti svojo ožjo domovino in je odšel v Jugoslavijo.

Najprej je služboval v Mariboru, nato v Celju. Bil je prvi ravnatelj novoustanovljene meščanske šole v Zalcu. Toda kmalu se je vrnil v Celje, kjer je ostal do okupacije. Služboval je na meščanski in v vojniški šoli v Celju, kjer je vzgojil v mladih ljudeh ljubezen do domovine in voljo do dela. Njegova vzgoja je temeljila na zdravih načelih in sam je bil učencem vzor neumornega dela. V Celju se je začel ukvarjati s šahom. Kmalu je postal duša in srce šahovskega življenja v Celju. Toda njegovo ime so kmalu spoznali tudi šahisti izven Celja in izven naše meje ožje ter širše domovine. Največja zasluga prof. Grašarja v šahu pa je njegovo pedagoško delo. Vzgojil je veliko šahistov, od katerih mnogi dosegajo lepe uspehe ne samo v šahu, temveč

tudi pri delu za boljše bodočnost naše domovine. Prišla je okupacija. Gestapo je profesorja Grašarja zaprl med prvimi, njegova soproga pa je umrla na posledicah ran, ki ji jo je zadal okupatorski vojak. Grašer je šel po poti mnogih Celjanov: skozi »Pisker« in Melje na Hrvaško in v Bosno. Od tam se je pretokel v svojo Koroško, kjer je pričakal svobodo. Vrnil se je v svojo Celje. Ljudska oblast ga je poslala v Rogaško Slatino, kjer je pomagal ustanoviti novo gimnazijo. Nekaj časa je poučeval tudi na steklarski šoli. Ko se je gimnazija preselila v Smarje pri Jelšah, je odšel tudi on ter se 8 let dnevno vozil v vsakem vremenu iz Rogaške Slatine v Smarje. Sedaj poučuje že drugo šolsko leto na I. osnovni šoli v Rogaški Slatini. Njegovo pedagoško delo v šoli, v množičnih organizacijah in v šahu je bilo polno mladeniškega zaela in polno življenjske sile. Takšno je tudi še danes. Slikal je in slika dekoracije za prireditve, za novoletno jelko, za proslave, slika diplome, upodobil je naše vlike može. Njegove šolske razstave so edinstvene in jasno pokažejo,

da ima uspehe pri svoji vzgoji in da mladino navaja k trdemu in resnemu delu. Mladim talentom kakor tudi vsakemu otroku omogoča njegovo lastno izražanje. Ko je prišel v Rogaško Slatino, je takoj ustanovil šahovsko društvo, ki ga tudi sam vodi od leta 1945. Kljub temu, da društvo nima svojih stalnih prostorov in da sedaj gostuje v gostinskih prostorih hotela »Bohor«, vodi profesor Grašer redno vsak ponedeljek in četrtek šahovske sestance. Njegovi največji uspehi pa so organizacija šahovskih »drubojev« med Hrvaško in Slovenijo. Ta kratak oris življenja našega jubilara jasno kaže, da naš Joško ne more biti brez dela in da njegovih 70 let ni znanj nobeno breme. Kljub visoki starosti je še vedno čil in krepak mladenič, ki ljubi delo, ljubi svoje ljudstvo in svojo domovino. Kot Korošec pa ne more pozabiti svoje prelepe koroške zemlje. K visokemu življenjskemu in delovnemu jubileju mu iskreno čestitajo njegovi stanovski tovariši v občini Rogaška Slatina.

Rudolf Dobovišek

Če bi bil ta otrok moj

Naj se velika šolska reforma dotakne tudi mojega in Tvoje- ga srca, draga tovarišica ali tovariš, ki bo preletel tele vrstice. Spet stopiš pred skupino naših otrok, večjih ali manjših, ki so in bodo vse leto najini učenci. Sto in več otroških oči se upira vsak dan v naju in pričakuje poleg mri- zle, razumske znanosti tudi najine razumevalne dobrote. Nasmehnil se je, kajne. Romantika, svetožalje, današnji otrok je drugačen od nekdanjega. Mar mu je dobra beseda, dobroto zavrata ali jo noče razumeti. Ze tako smo vsi skupaj preveč popustljivi pri učenju in pri vzgoji. Za naših dni je bilo to vse drugače. Samo resen, strog in nepopustljiv učitelj ima nekaj uspeha. Do- volj imamo žalostnih izkušenj z dobroto. Vse to drži. Če je kateri človek lahko globoko prizadet nad neuspehom svoje- ga dela, je to gotovo dober učitelj. Pa bo najbrž ostal še vedno dober, ker ima otroka rad in ga vzame takega kot pač je. Tudi mi smo bili ne- koto otroci in naši vzgojitelji so morali prav tako marsikaj raz- zumeti in potrpeti.

gledam na hodnik. Dotleje ved- notakne tudi mojega in Tvoje- ga srca, draga tovarišica ali tovariš, ki bo preletel tele vr- stice. Spet stopiš pred skupino naših otrok, večjih ali manjših, ki so in bodo vse leto najini učenci. Sto in več otroških oči se upira vsak dan v naju in pričakuje poleg mri- zle, razumske znanosti tudi najine razumevalne dobrote. Nasmehnil se je, kajne. Romantika, svetožalje, današnji otrok je drugačen od nekdanjega. Mar mu je dobra beseda, dobroto zavrata ali jo noče razumeti. Ze tako smo vsi skupaj preveč popustljivi pri učenju in pri vzgoji. Za naših dni je bilo to vse drugače. Samo resen, strog in nepopustljiv učitelj ima nekaj uspeha. Do- volj imamo žalostnih izkušenj z dobroto. Vse to drži. Če je kateri človek lahko globoko prizadet nad neuspehom svoje- ga dela, je to gotovo dober učitelj. Pa bo najbrž ostal še vedno dober, ker ima otroka rad in ga vzame takega kot pač je. Tudi mi smo bili ne- koto otroci in naši vzgojitelji so morali prav tako marsikaj raz- zumeti in potrpeti.

Se in še bi se dalo pripove- dovat, premišljevat, toda kdo bi se menil za take malenkost- sti. Saj otroci niso tako občut- ljivi, kot smo mi. Morda. Toda pri vzgoji svojega otroka ne poznaš in ne priznavaš malenkost- i. V razredu pa so vsi otroci naši in moji. Torej!

D. K.

TEHNIŠKA SREDNJA SOLA VIDEM—KRŠKO

Prvo šolsko leto je za njo. Imela je 101 dijakov. Povprečje pozitivnih uspehov je znašalo nad 82%. S tekočim šolskim letom sprejmeta elektro in strojni oddelek 70 učencev. Medtem ko so lani dijaki vr- šili praktične vaje v strojnih delavnih videmske tovarne celuloze in roto papirja, si za letos obetajo že lastne delav- nice, ki bodo zgrajene tik šole v Krškem. OLO Novo mesto, v katerega območju je sedaj mlada TSS, ji bo poleg doma- čine občine gotovo posvetil po- trebno pozornost.

OPOZORILO UPRAVE!

V novembru bo začela uprava »Prosvetnega delavca« spet razpošiljati opo- minca vsem tistim naročni- kom in šolam, ki doslej še niso poravnali naročnine do 31. avgusta 1958.

DRŽAVNA ZALOZBA SLOVENIJE

opozarja na naslednje priročnike za pouk tujih jezikov:	
Karlin, DEUTSCH VON A BIS Z	din 350.—
Karlin, NEMŠKI GLAGOL	din 170.—
Vodnik, KRATEK PREGLED NEMŠKE SLOVNICE	din 160.—
Vodnik, NEMŠKOSLOVENSKI SLOVARČEK	din 80.—
GRAD, ITALIJANŠČINA	din 380.—
Avsec, ESPERANTOSLOVENSKI IN SLOVENSKEOESPE RANT-SKI SLOVAR	din 480.—
Rakuša, ESPERANTO I	din 240.—
Rakuša, ESPERANTO II	din 280.—

Knjige dobite v vseh knjigarnah ali pa jih naročite naravnost pri

Državni založbi Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 26

Mednarodni kongres za vzgojne probleme gluhotе v Manchesteru v Angliji

Po zadnji vojni je surdopedagogika — znanost o vzgoji glušcev — izredno napredovala. Novi, moderniji slušni aparati in nova dognanja pri merjenju sluha so odprli slušni vzgoji nove, doslej neslu- sene možnosti in so postavili slušno vzgojo prav v središče poveljne surdopedagogike. Psi- hološka raziskovanja pa so po- kazala, da ima otrok v svojih prvih letih izreden egon po go- voru, ki postopoma upada in v sedmim letom že skoro do- cela uhasne. Predšolska vzgo- ja in slušna vzgoja — to sta torej dve veliki povojni pri- dobivni surdopedagogike.

Zakoncema Ewing je uspe- lo, da sta ta tehnična in psi- hološka dognanja povezala s pedagoško prakso in jih strni- la v zaključni sistem. Irena Ewing si je pridobila sveto- ven sloves s svojimi preizkusi sluha pri dojenčkih že v osmem mesecu starosti. Pod vodstvom njenega moža Ale- ksandra pa je postala stolica za surdopedagogiko na uni- verzit v Manchesteru kraj, ka- mor prihajajo v uk učitelji gluhih z vsega sveta, hkrati pa tudi središče znanstvenega raziskovanja v surdopedago- giki.

Mednarodni kongres zdrav- nikov in učiteljev gluhih v Manchesteru je bil sklican na pobudo zakoncev Ewing in je potekal v njuni senci. Dede- žilo se ga je nad tisoč dele- gator iz 41 držav. Skoraj polov- iča je bila Angležev, zelo močno so bili zastopani tudi Američani in Nizozemci, svoja zastopstva so poslali tudi SZ, CSR, Poljska, Indija, Cejlon, Malaja itd. Od Slovencev sta bila navzoča Marija Ravnikar z Zavoda za gluho mladino v Ljubljani ter podpisani s por- toroškega zavoda, Jugoslovane so zastopali še zdravnik, psi-

holog in surdopedagog iz Za- greba.

Kongres je trajal od 15. do 23. julija 1958 in je imel iz- razito delovni značaj. Udele- ženci, ki so stanovali in se hranili večinoma v izpraznje- nih študentskih domovih, so redno prihajali k predavanjem v glavno poslopje Univerze. Predavanja so bila dopoldne in popoldne in vsakemu pre- davatelju je bil ta čas točno odmerjen. Tudi pri diskusiji je rdeča lučka vsakemu govorniku po štirih minutah pove- dala, da mu poteka čas, in ru- mena luč mu je manuto kas- nejše avtomatično vzela besedo. Predavatelji so bili veči- noma zelo renomirani znanstven- iki in pedagogi-in neredko so za nadaljnji študij o obravna- vanem predmetu priporočali knjige in razprave, ki so jih sami pisali. Predavanja so bila včasih strogo znanstvena, drugi- čič zopet zajeta iz učnega procesa.

Višek kongresa je bil brez- domno, ko smo udeleženci prisostvovali preizkusom slu-

ha pri dojenčkih, ki so jih iz- vajali pod nadzorstvom dr. Erene Ewing, in pouku, ki ga je posredovala starem gluhih otrok, ter smo hospitalni po nekaterih angleških šolah za gluhe v bližini Manchestera. Seveda je bilo nemogoče, da bi vsi udeleženci mogli priti na en kraj ali se zbrati v enem prostoru, zato je vse te na- stope prenašala lokalna televi- zija nalašč za udeležence kongresa in tako smo si lepo ogledovali šole in razrede, se- deč pri številnih sprejemni- kih v prostorih univerze. Po zaključku prenosa so se na- stopovalci prišli osebno pred- staviti na oder v glavni dvo- rani.

Družabnemu delu kongresa so bili namenjeni nedeljski izleti in troje sprejemov, ki so jih priredili zakonca Ewing ter manchesterska univerza, Britanski svet (British Council) v Manchesteru in Mestna občina dvamilijonskega mesta Manchester. Sklican je bil tu- di pripravljani sestanek za ustanovitev Svetovne zveze učiteljev gluhih.

Pripombe k Novakovi tabeli

Ko sem bral v zadnji števil- ki Prosvetnega delavca (štev. 14—15) članek »Kako obraču- navamo nove plače in nadure- sene hotel preveriti, ali dobim tudi jaz iz bruto plač z dodat- ki, ki so navedeni v pregledni tabeli, enake neto plače. Ugo- tovil sem sledečo pomoto: Pri tem preračunavanju je Jože Novak spregledal v Tabelah, navedenih v Pravidniku o ob- računavanju in plačevanju prispevkov iz osebnega dohod- ka iz delovnega razmerja (Ur-

L. FLRJ, št. 12-193-1958) nad rubriko 1 teh Tabeli napis: ...NAD DINARJEV — DO DINARJEV. V tej rubriki sta na- vedeni namreč 2 številki. Naj vzamem konkretno prvi pri- mer v Prosv. delavcu, ko gre za obračunavanje 52.000 din. Iz Tabele štev. 1 razberemo, da za dohodek nad 51.900 do 52.000 odvedemo vseh prispev- kov 21.181; za dohodek nad 52.000 do 52.100 pa odvedemo vseh prispevkov 21.226. Tu je tov. Novak pomotoma uporabi- bil drugo število ter tako (52.000 manj 21.226) dobil neto plačo 30.774. Pravilno pa bi moral uporabiti prvo število (52.000 manj 21.181) ter tako dobili neto 30.819. Ista pomota je v vseh primerih tabele v navedenem članku, kjer gre za preračunavanje bruto prejem- kov v neto prejeme in se- veda tudi v tistih rubrikah, ki se dobe z uporabo višine neto plače.

Hotel sem opozoriti na to pomoto (verjetno je to storil še kdo drug) zato, da ne bi morda kdo, sledeč primerom v tabeli Prosvetnega delavca, spregledal napdisa nad rubri- ko 1 v omenjenih Tabelah Uradnega lista.

A. Jenko

Uredništvo Prosvetnega delav- ca je prejelo več pripomb k članku Jožeta Novaka o prera- čunavanju plač. Članek tovariša Novaka nima uradne veljave. — Prosvetni delavci, ki imajo opravka s preračunavanjem plač, naj se ravnajo po navodilih, ki jih prejemaajo od svojih finanč- nih organov.

Uredništvo Prosv. delavca

Josip Rustja

Učiteljsko iz občine Brežice in okolice je 11. avgusta letos spre- mlo k večnemu počitku učitelja Josipa Rustja. Pokojni tovariš je bil rojen v Orehku pri Postojni leta 1887 v učiteljski družini. Učiteljske je dovršil v Kopru in nato službo- val eno leto v bivšem tolimskem okraju ter daljšo dobo v sežan- skem okraju. Tu se je poglobil v šolsko delo, vzljubil mladino, ljudstvo in Kras ter se ves pre- dal delu v šoli. Ob nastopu fašiz- ma je moral zapustiti Primor- sko. Po triletnem službovanju v Starem trgu ob Kolpi je prišel v okolico Brežic, kjer je služboval do svoje upokojitve; le med dru-

go svetovno vojno je bil pred iz- selitvijo umaknil v Ljubljano. Po osvoboditvi se je zopet vrnil v Spodnje Posavje ter šel v pokop- po dva in štiridesetih letih šol- skega dela. Z lepim odnosom do mladine in ljudstva si je pridobil zaupa- ne in priznanje; bil je vedno v vrstah naprednih socialistično usmerjenih učiteljev ter strokov- njak za pouk risanja na vaje- skih šolah. Živel je za mladino in šolo, vedno skromen in social- no čuteč. Učiteljsko brežiško občine in občinski ljudski odbor sta dostol- no počastila spomin tega prosvet- nega delavca-idealista na njegovi zadnji poti.

V. C.

ZANIMIVA KOOPERACIJA

(Nadaljevanje s 1. strani) edincem, temveč v razne skla- de, podobno kot je v zdrugeth za odrasle, kar je podkrepil z raznimi primeri delujočih šolskih zdrugeth v LR Hrvatski.

V mestnih šolah in drugih področjih, ki niso primerna za delovanje zdrugeth kmetijskih smeri, naj se osnujejo industrijske zdrugeth raznih tipov. Kot končni cilj tega šolskega združnega sodelovanja je pre- davatelji postavili idejo formira- nja šolskega kolektiva, tako da bodo učenci pozneje v življenju kot odrasli nastopali že z do- ločenim znanjem in izkušnjami.

Pri načelu dodatnih šolskih področij naj bi predvsem skrbeli za tiste podpoprečne učence, ki bi jim pomagali, da si osvojijo vsaj minimalno znanje obvezne šole (n. pr. 1 uro pouka več, ka- kor so to uspešno polzkusili v Lipliku, ali 20 dni podaljšan pouk v Pulji), poskrbeli bi tudi za razne krožke nadarjenih učencev, da se v šoli ne bi pre- več dolgočasili. Raznovrstnih načinov za tako dejavnost je mnogo, od spretnosti učitelja pa je odvisno, kakšne si bodo učenci sami izbrali, saj je to tudi eden izmed elementov samoupravlja- nja razrednih skupnosti. Načelo javne in kulturne de- javnosti pa naj stopa v ospred- je predvsem kot delovanje šole v celoti in ne toliko kot delo podčlnca na raznih izvenšolskih področjih prosvete, gospodar- stva in politike. Tako se bo šola kot emoten kolektiv še bolj uve- ljavila v življenju vse družbe in od nje prejemale vso možno materialno pomoč in pri- znanje. Kot zadnji element komplek- snega dela šole je predavatelj omenil še fizično - zdravstveno in socialno skrb šole do mladi- ce. Pri tem prizadevanju bomo morali še krepko nadaljevati z

Rudolf Dobovišek